

Anna Onichimowska

Šokolado diena

Iliustravo
Emilia Dziubak





Šokolado
diena

Versta iš:
Anna Onichimowska
DZIEŃ CZEKOLADY
Wydawnictwo Literatura, Łódź, 2015

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno
Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

© Tekstas, Anna Onichimowska

© Iliustracijos, Emilia Dziubak

© *Wydawnictwo Literatura*

Pirmą kartą lenkų kalba 2015 m. pavadinimu *Dzień czekolady* išleido

Wydawnictwo Literatura, Łódź, Lenkija.

Lietuvių kalba išleista susitarus su *Wydawnictwo Literatura*, Łódź, Lenkija.

Visos teisės saugomos.

© Vertimas į lietuvių kalbą, Kazys Uscila, 2020

© Leidykla „Nieko rimto“, 2021

ISBN 978-609-441-735-1

Anna Onichimowska

Šokolado diena



Iš lenkų kalbos vertė Kazys Uscila
Iliustravo Emilia Dziubak



Vilnius
2021

Šokio diena

Kai pamačiau ją pirmą kartą, segėjo prie kaspino pritvirtintų siaurų spalvotų juostelių sijonėlį. Anksčiau niekada nieko panašaus nebuvo matęs.

– Tai hulos šokėjų sijonėlis, žinai? – paklausė ji. Aš papurčiau galvą. – Man jį atsiuntė senelė. Ji irgi yra hulos šokėja.

Net atsidusau iš pavydo.

– Šis šokis šokamas taip... – mergaitė pradėjo šokčioti vietoje ir sukinėti pasturgaliuką, o juostelės šiugždėdamos sukosi aplink ją.

Man irgi kilo noras pasisukinėti, bet juk be sijonėlio nebūtų taip pat, todėl tik žiūrėjau į ją.

– Aš esu Monika. O tu? – paklausė strikinėdama ant vienos kojos.

– Dovydas, – murmtelėjau.

– Turi katiną? – Ji visą laiką judėjo, nė akimirkos negalėjo nustygti vietoje.

– Ne.

Staiga ji sustojo, sijonėlio juostelės liūdnam nusviro žemyn.

– Tavo darželyje šiandien mačiau juodai rudą katiną baltomis ausimis. Kieno jis?



Gūžtelėjau pečiais. Ką tik su ja susipažinau. Negalėjau pasakyti, kas galėjo būti tas katinas, o tiksliau – katė. Tai net ir man pačiam buvo per daug keista.

– Aš čia gyvensiu, žinai? Šalia tavęs, – parodė į geltoną namelį, kuriame iki šiol gyveno tik dvi moterys.

„Gera!“, – pamaniau ir šyptelėjau jai.



Lietaus diena

Mane pažadino lašų barbenimas į skardinį stogą. Jutau, kad jau rytas, bet man dar nesinorėjo atmerkti akių. Galvoje vis klaidžiojo sapno likučiai. Sėdėjau turkiškai ant didžiulio vėžlio kiauto, o po mumis ritosi jūros bangos. Kažkur toli dūlavo sala. Artėjome prie jos žaibo greičiu. Po vienintele palme vis aiškiau mačiau lietaus barbenimo taktu šokčiojančią figūrėlę. Ji segėjo spalvotų juostelių sijonėlį.

– Monika! Monika! – šaukiau, bet ji manęs gal negirdėjo.

– Tai jos senelė, – sumurmėjo vėžlys ir pradėjo nirti gilyn.

Nemoku plaukti, todėl išsigandau, kėliau galvą nuo pagalvės.

Iš geltono namelio kamino kilo dūmai: neaukštai, lyg žemi debesys gintų juos atgal. Atidariau langą. Lietus kvepėjo pieva, grybais ir šlapiais šeriais. Mergaitė mėlyna pelerina suposi ant aukštų sūpuoklių. Galėčiau prisiekti, kad dar vakar sūpuoklių čia nebuvo.

– Nukrito su lietumi, – pasakė Monika, kai atsistočiau prie jos tvoros. – Naktį. Jeigu nori, gali irgi atsisėsti... – sustabdė sūpuokles.

Varteliai girgžtelėjo ir po akimirkos jau bridau per aukštą žolę. Atsisėdau šalia Monikos ant plačios lentos, kabančios



ant storų virvių. Kai pažvelgiau aukštyn, man net galva apsisuko. Jos buvo prištos prie aukščiausios pušies šakos. Supomės cypaudami truputį iš baimės ir truputį iš džiaugsmo. Lioviausi cypauti tik iš nuostabos.

Katė tupėjo ant obels šakos. Nemačiau jos nei vakar vakare, nei rytą, ir jau buvau pradėjęs nerimauti.

„Pripildžiau tau dubenėlį. Stovi ten, kaip visada, – pasakiau mintyse. – Ko šlampi, pasislėpk verandoje...“

Monika pasekė mano žvilgsnį, bet jos gal nepastebėjo. Liovėsi sūpuoti kojas, tai ir aš lioviausi, ir sūpuoklės sustojo.

Paskui pievoje ieškojome pievagrybių, o aš pasakojau Monikai savo sapną.



Pykčio diena

Pakakdavo, kad žinojau, kur yra, ir liaudavausi nerimauti.

– Kodėl jį vadini Zuze? – nervinosi mama.

Tokiu vardu buvo mano sesuo. Kol išėjo visiems laikams. Niekas nevartojo žodžio „mirė“, nors visi būtent tai turėjo omenyje.

Jei būčiau žinojęs, kad kas nors girdi, nebūčiau šaukęs jos tokiu vardu. Nes tai buvo ji, o ne joks jis.

Neatsakiau mamai, o ji iš manęs nereikalavo. Tik daug vėliau, kai padėjau jai gaminti virtinius, paaiškinau:

– Kai katino kailiukas trijų spalvų, tai reiškia, kad jis yra mergaitė, žinai?

– Mergaitė?! – mama suraukė antakius.

– Tai yra katė... – pasitaisiau nenoriai.

Be reikalo grįžau prie to reikalo, nes mama ūmai supyko:

– Žiūriu pro pirštus, kad jį... ją, – pasitaisė ji, – šeri. Bet draudžiu tau ją taip vadinti. Supratai?! – staiga nusisuko ir išbėgo iš virtuvės, nors tik pradėjome ant slyvų berti cukrų su cinamonu.

Tada supykau aš. Taip labai, kad net išverčiau ant grindų visas slyvas – ir jau įdarytas, ir tuščias. O tada pradėjau

jas trypti, tryptiau taip ilgai, kol virto lipnia koše. O paskui paslydau ant tos košės ir į taburetę prasiskėliau alkūnę. Dar gulėjau, laižydamas nuo rankos kraują ir slyvas, kai grįžo mama.

– Dieve mano, – pasakė ji ir pravirko. Ir aš drauge su ja.



Monikos diena

– Rytoj Monikos gimimo diena, – pasakė mama. – Parduotuvėje sutikau jos tetą. Pakvietė mus pavakarių. Reikia nupirkti dovaną. Turi kokį sumanymą?

– Taip, – linktelėjau galva, o paskui nuvažiavome į miestelį.

Tik jokioje parduotuvėje hulos šokių sijonėlių nebuvo. Norėjau, kad Monika turėtų naują, kitų spalvų, pamainai.

Pirmoje parduotuvėje ponia pardavėja gėrė kavą ir valgė mielinį pyragėlį. Ji nieko mums neatsakė, tik išsprogdino akis ir pakraipė galvą. Antroje sužinojome, kad pas juos niekada nieko panašaus nėra buvę, o trečioje paklausė, kaip tas šokis šokamas. Bandžiau parodyti, bet tada į parduotuvę įėjo kažin koks ponas, aš pasijutau paikai ir pabėgau.

Daugiau parduotuvių mūsų miestelyje nebuvo. Galų gale vietoje sijonėlio ryžausi pirkti gaublį. Labiausiai patiko apšviečiamas iš vidaus, bet buvo per brangus, todėl nupirkome paprastą.

Pas Moniką, be mūsų, atėjo dar viena mergaitė, Julė, su savo mama. Ji vilkėjo džinsinę suknelę, kramtė gumą ir nuolat maigė žaidimų konsolės mygtukus. Visai nekreipė į mus dėmesio.

– Kas ji? – sušnibždėjau Monikai į ausį.

– Mano tetos draugės duktė... – atsakė taip pat pašnabždomis. – Teta pakvietė ją, kad turėčiau draugiją. Bet ji iš kitos planetos.

– Tai jūs iš kitos planetos! – riktelėjo mergaitė ir nubėgo pas savo mamą.

Su Monika žiūrinėjome gaublį, sukome jį į visas puses. Truputį pasikalbėjome apie kitas planetas, truputį apie mūsų šė.

– Kur gyvena tavo senelė? – paklausiau, o Monika dūrė pirštu į gaublį.

Žiūrėjau į mažytę dėmelę mėlyname vandenyne. O paskui paprašiau Monikos, kad ji užsivilkėtų savo hullos sijonėlį. Pastebėjau, kad laiko jį kuprinėje, o kai paklausiau kodėl, atsakė, kad netrukus išvažiuos. Man pasidarė baisiai liūdna.

– Juk neseniai atvažiavai, – pasakiau jai. – Tau čia nepatinka?

– Patinka, – linktelėjo galva ir pradėjo šokti. – Bet ilgiuosi senelės.



Anna Onichimowska gimė 1952 m. Varšuvoje. Ji yra daugiau nei penkiasdešimties knygų vaikams, paaugliams ir suaugusiems, daugybės spektaklių ir filmų scenarijų autorė, Lietuvos skaitytojams jau pažįstama iš paveikslėlių knygų „Kur nuėjo sapnas“ bei „Krosnelė, kepuraitė ir apkepas“. Rašytoja gavo daug prestižinių apdovanojimų Lenkijoje ir užsienyje. Jos kūriniai publikuojami vengrų, prancūzų, slovėnų, lietuvių, korėjiečių, vokiečių, švedų, italų ir kinų kalbomis. Autorė tarsi seismografas fiksuoja ne tik visą mažųjų skaitytojų jai adresuotą informaciją, bet ir vaikų nuotaikas, svajones, džiaugsmus ir liūdesį. Anna mielai klausosi jaunų žmonių pokalbių tramvajuje, taip pat turi daug jaunų draugų, kurie patiki jai savo paslaptis.

Knygoje „Šokolado diena“ pasakojama apie šokoladu kvepiančią dviejų vaikų draugystę, stipresnę net už pirmadienių bei nežinios baimę, ir norą kuo greičiau užaugti. Nors kūrinyje kalbama apie sunkias ir skaudžias patirtis, tačiau lengvas ir šiltas pasakojimo stilius leidžia tikėti, kad galiausiai viskas įveikiama – net ir patys baisiausi pirmadieniai. Šis kūrinys įkvėpė Lenkijos kino kūrėjus pagal jį pastatyti filmą.

Knygą jaukais ir meniškais piešiniais papuošė lenkų dailininkė Emilia Dziubak, Lietuvos skaitytojų pamilta už ypatingas iliustracijas knygoms „Apkabink mane“, „Mama, kur tu?“, „Būti tigrui“, „Atgijęs namas“, „Ilga kelionė“, „Mažoji Smilgelė Laimės šalelėje“.

Redaktorė Ingrida Daračienė
Korektorė Eglė Devižytė
Maketavo Miglė Dilytė
Tiražas 3000 egz.
Išleido leidykla „Nieko rimto“
Dūmų g. 3A, LT-11119 Vilnius
www.niekorimto.lt
Spausdino UAB BALTO print
Utenos g. 41A, LT-08217 Vilnius



Monika, pasipuošusi hulos šokėjų sijonėliu,
straksėjo skambant lietaus ritmams ir pačiu laiku
apsigyveno Dovydo kaimynystėje.

Tai buvo šokio ir lietaus dienos.

Tačiau paaiškėja, kad ateinantį pirmadienį
mergaitei reikės išvykti. Dovydas ir Monika nenori
išsiskirti. Jie nusprendžia ieškoti laiko rijikų –
pirmadieniai turi dingti iš kalendorių.

Šuoliais praeina daug pirmadienių.

Visą laiką vaikai leidžia kartu, pasitinka šventes ir
dalinasi saldžiai karčia šokolado plytele.

Tai nutylėjimų pilnas pasakojimas apie šeimą,
išsiskyrimą, laiką ir vaikus,
kurie nori greičiau suaugti.



www.niekorimto.lt

Užsuk, net jei tu ir ne vaikas



ISBN 978-609-441-735-1



9 786094 417351